

Výbor pre rozvoj

2015/2095(INI)

12.11.2015

STANOVISKO

Výboru pre rozvoj

pre Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

k situácii v Stredozemí a potrebe holistického prístupu EÚ k migrácii
(2015/2095(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Beatriz Becerra Basterrechea

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre rozvoj vyzýva Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. domnieva sa, že v záujme dosiahnutia dlhodobých a udržateľných riešení možno migračnú krízu riešiť len v rámci európskeho holistického prístupu, ktorý by sa mal stať súčasťou komplexného prehľadu o migrácii v rámci Agendy 2030; zdôrazňuje preto, že je potrebné, aby členské štáty posilnili spoluprácu pri riadení migračných tokov; víta iniciatívu s cieľom naštartovať novú európsku migračnú agendu, ktorá musí byť založená na právach, vypracovaná Európskym parlamentom, Komisiou a Európskou radou s priamym zapojením príslušných zainteresovaných strán do rozhodovacieho procesu, pričom treba konzultovať s občianskou spoločnosťou vrátane organizácií migrantov a opierať sa o solidaritu a zodpovednosť členských štátov; zdôrazňuje, že táto agenda musí zahŕňať nahradenie dublinského nariadenia centralizovaným európskym azylovým systémom, ktorý zohľadní preferencie žiadateľov o azyl a utečencov a umožní vytvoriť priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ako aj zosúladené azylové postupy a zabezpečí účinnú kontrolu na spoločných vonkajších hraniciach; zdôrazňuje, že je potrebný záväzný a trvalý systém prerozdeľovania žiadateľov o azyl, ktorí sú pod medzinárodnou ochranou;
2. odsudzuje skutočnosť, že Komisia musela čakať až do nevídanej humanitárnej krízy, po ktorej nasledovala silná reakcia v podobe protestov a solidarity občianskej spoločnosti, aby prehodnotila svoje nefunkčné migračné politiky a nahradila ich holistickým prístupom zahŕňajúcim rozvoj, spoluprácu a rešpektovanie zásady súdržnosti politik v záujme rozvoja;
3. trvá na tom, že je nutné ihneď zlepšiť hrozné životné podmienky miliónov ľudí žijúcich v utečeneckých táboroch, najmä v Turecku, Jordánsku a Libanone; žiada EÚ a členské štáty, aby zlepšili svoju humanitárnu pomoc a mechanizmy podpory pre krajiny susediace s konfliktnými oblasťami, ktoré prijali najväčší počet utečencov; víta záväzok Komisie zvýšiť finančnú podporu pre tieto krajiny a vyzýva členské štáty, aby dodržali svoje sľuby; pripomína, že je nutné účinným spôsobom riešiť základné príčiny migrácie a reagovať na globálne nerovnosti, porušovanie ľudských práv, chudobu, nezamestnanosť, nestabilitu štátov a zmenu klímy, a v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je nevyhnutné usilovať sa o mierové riešenie ozbrojených konfliktov; berie na vedomie samit vo Vallette z 11. a 12. novembra 2015, ktorý bol príležitosťou pre integrovaný prístup k riešeniu základných príčin nútenej migrácie;
4. domnieva sa, že európska politika v oblasti migrácie musí rozlišovať medzi „utečencami“ a „ekonomickými migrantmi“; zdôrazňuje, že ku každej z týchto dvoch kategórií migrantov je nutné pristupovať odlišne;
5. pripomína, že muži, ženy a deti, ktorých sa súčasná kríza týka, utekajú pred náboženským či politickým prenasledovaním, vojnou, diktatúrou, útlakom, mučením, popravami atď. a že ich práva ako ľudských bytostí sú nespochybniteľné; pripomína, že na väčšinu z nich sa vzťahuje Ženevský dohovor o utečencoch z roku 1951, ktorý ratifikovalo všetkých 28 členských štátov; žiada, aby Európska únia prijala sankcie voči krajinám, ktoré tieto práva porušujú, čím porušujú aj jednu zo základných podmienok svojho prístúpenia k EÚ;

6. vyzýva Komisiu a Radu, aby v rámci našej transatlantickej spolupráce v oblasti rozvojovej politiky vyzvali USA, aby s nami spolupracovali na zastavení vlny migrácie intenzívnejšou rozvojovou spoluprácou v Afrike a na Blízkom východe a účinnou pomocou miliónom ľudí, ktorí žijú v utečeneckých táboroch;
7. trvá na tom, že je nutné lepšie integrovať komplexné väzby medzi rozvojom a migráciou, aby politiky EÚ zamerané na riadenie migrácie v EÚ boli zlučiteľné s tými, ktorých cieľom je znížiť chudobu v rozvojových krajinách a zmierniť niektoré príčiny nútenej migrácie, napríklad maximalizáciou vplyvu remitencií na rozvoj prostredníctvom zníženia nákladov na ne; zdôrazňuje, že je potrebné účinne spolupracovať s tretími krajinami s cieľom určiť príčiny týchto migračných tokov a nezameriavať sa výlučne na ich dôsledky; pripomína, že vyst'ahovalectvo narastá s hospodárskym rozvojom, kým krajiny nedosiahnu status krajiny s vyšším stredným príjmom (približne 7000 – 8000 USD na obyvateľa), a potom sa začne znižovať; zdôrazňuje preto, že na dosiahnutie dlhodobého a udržateľného riešenia sa musí posilniť spolupráca a riadenie migračných tokov; uznáva, že udržateľný hospodársky rozvoj a budovanie štátu založeného na demokratických, silných a transparentných inštitúciách výrazne prispieva k riešeniu hlavných príčin nútenej migrácie; žiada EÚ a všetkých medzinárodných aktérov, aby posilnili rozvojovú spoluprácu a nástroje prebiehajúceho politického dialógu;
8. je znepokojený pokusmi o odklon rozpočtových prostriedkov určených na rozvojovú pomoc smerom k riešeniu migračných záležitostí, ktoré nesúvisia s rozvojom; odmieta skutočnosť, že za oficiálnu rozvojovú pomoc sa už môžu považovať aj výdavky na podporu utečencov v krajinách, ktoré sú darcami pomoci; odmieta plány využiť a prepojiť rozvojovú pomoc s intenzívnejšími hraničnými kontrolami alebo kontrolami v rámci dohôd o readmisii tretími krajinami; naliehavo žiada členské štáty a Komisiu, aby zvýšili objem finančných a iných prostriedkov určených na riešenie humanitárnych kríz; požaduje dlhodobjší plán, ktorý zahŕňa opatrenia zamerané na posilnenie úlohy agentúr OSN; víta vytvorenie Regionálneho trustového fondu EÚ v reakcii na sýrsku krízu a Núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku ako účinných nástrojov na boj proti destabilizácii, nútenému presídľovaniu a nelegálnej migrácii; žiada Komisiu, aby posilnila transparentnosť Núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku; nabáda členské štáty, aby prispievali do trustového fondu, a zdôrazňuje, že sledovanie a hodnotenie financovaných projektov a programov bude zásadne dôležité na zabezpečenie toho, aby fond slúžil svojmu účelu, konkrétne, aby pomáhal tým, ktorí to potrebujú, a nefinancoval vlády zodpovedné za porušovanie ľudských práv;
9. naliehavo žiada Európsku úniu, Africkú úniu a OSN, aby posilnili medzinárodnú spoluprácu v oblasti migrácie s cieľom vytvoriť legálne migračné kanály, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby maximalizovali pozitívny prínos migrácie a mobility osôb k celosvetovému rozvoju, ktorý sa po prvýkrát uznal v rozvojovom programe na obdobie po roku 2015 a v navrhovaných cieľoch udržateľného rozvoja a ich zámeroch týkajúcich sa migrácie; nalieha na členské štáty, aby podporovali integráciu imigrantov, ktorých aktívne zapájanie sa do spoločnosti prispeje k podpore sociálneho rozvoja a hospodárskej a kultúrnej rozmanitosti Únie; nabáda orgány EÚ a členských štátov, aby zlepšili uznávanie akademickej a odbornej kvalifikácie migrantov v záujme ich rýchlejšieho a lepšieho začlenenia do pracovného trhu;
10. pripomína, že právo opustiť ktorúkoľvek krajinu vrátane vlastnej je zakotvené v článku 13

Všeobecnej deklarácie ľudských práv OSN; zdôrazňuje, že hoci ide o slobodu a základné právo, ktoré by mal požívať každý človek, skutočne uplatňovať ho môžu len občania globálneho Severu a najbohatší občania globálneho Juhu; podčiarkuje potrebu lepšie a v plnej miere uplatňovať zásadu nevyhostenia, ktorá je najmä v prípade žiadateľov o azyl v súlade s právom migrovať a je zakotvená v článku 33 Dohovoru o utečencoch z roku 1951, je obsiahnutá v Protokole o právnom postavení utečencov z roku 1967 a bola znovu potvrdená v článku 3 Dohovoru proti mučeniu a inému krutému zaobchádzaniu z roku 1984;

11. zdôrazňuje, že je potrebné chrániť, presadzovať a dodržiavať medzinárodné právo na žiadosť o azyl, ako je uvedené v článku 14 Všeobecnej deklarácie ľudských práv OSN, vrátane potreby lepšie a v plnej miere rešpektovať zásadu nevyhostenia (non-refoulement); zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa v krajinách pôvodu a tranzitných krajinách zaviedli a posilňovali informačné strediská pre migráciu, a to podľa vzoru strediska otvoreného v Mali – CIGEM (Stredisko pre informácie a riadenie migrácie, Centre d'Information et de Gestion des Migrations); zdôrazňuje, že pre neexistenciu legálnych trás nemajú mnohí muži, ženy a deti inú možnosť, než obrátiť sa na prevádzachov, a to za obrovskú cenu a s obrovským ohrozením vlastných životov; žiada, aby EÚ uplatňovala existujúce právne predpisy a vytvorila bezpečnejšie a legálne spôsoby vstupu na územie EÚ a pobytu na tomto území;
12. odmieta návrhy členských štátov na vytvorenie azylových stredísk v tretích krajinách a na zapojenie severoafrických krajín a Turecka do európskych pátracích a záchraných operácií s cieľom zasahovať proti utečencom a vracat' ich späť na africkú a tureckú pôdu; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby Parlamentu poskytla posúdenie, nakoľko sú tieto návrhy v súlade s medzinárodným azylovým právom, ako aj posúdenie praktických a právnych prekážok brániacich v ich vykonávaní; požaduje, aby chartúmsky proces nahradil proces založený na plnohodnotnom rešpektovaní ľudských práv a zameraný na zlepšovanie životných podmienok v záujme riešenia základných príčin migrácie; naliehavo žiada Komisiu a Radu, aby obrátili pozornosť samitu vo Vallette, ktorý sa uskutoční v novembri, na základné príčiny migrácie, ako je chudoba, nerovnosť, nespravodlivosť, zmena klímy, korupcia, zlá správa vecí verejných a ozbrojené konflikty;
13. domnieva sa, že otázky a problémy, s ktorými sú konfrontované ženy, dievčatá a zraniteľné skupiny ľudí, ako sú starší ľudia, deti, osoby so zdravotným postihnutím, menšiny a iní v procese migrácie v rámci EÚ, a ich vplyv na posilnenie ich postavenia a ľudské práva, majú zásadný význam; domnieva sa, že otázky a problémy, s ktorými sú konfrontovaní LGBTI migranti v procese migrácie a na území EÚ, majú tiež zásadný význam; požaduje, aby explicitný rozmer týkajúci sa LGBTI bol začlenený do všetkých politík súvisiacich s migráciou; zdôrazňuje, že v migračných politikách je nevyhnutný inkluzívny rozmer, ktorý zohľadňuje osobitné črty každej zraniteľnej skupiny, a požaduje, aby bol začlenený do všetkých politík zameraných na migrantov; pripomína, že právne predpisy EÚ v azylovej oblasti začleňujú mrzačenie pohlavných orgánov do kritérií, ktoré sa zohľadňujú pri posudzovaní žiadostí o azyl; trvá na potrebe dodržiavať ľudské a individuálne práva tých najzraniteľnejších spomedzi migrantov;
14. vyzýva Európsku úniu a jej členské štáty, aby zaistili, aby migranti mali prístup k právam a službám, ktoré im zaručujú spravodlivosť a bránia vzostupu rasizmu a xenofóbie v EÚ;

15. pripomína, že počas azylového konania je potrebné chrániť najlepší záujem detí a maloletých osôb bez sprievodu, ako je stanovené v Dohovore o právach dieťaťa z roku 1989 a v Charte základných práv Európskej únie; zdôrazňuje, že je potrebné posilniť systémy ochrany detí na neustálu ochranu detí pred zneužívaním a vykorisťovaním, a to aj poskytovaním základných služieb, akými sú lekárska starostlivosť, psychologická podpora, kvalitné vzdelávanie a osobitné opatrenia na ich postupné začleňovanie do členských štátov; požaduje, aby sa potrebám odlúčených rodín a opusteným deťom (tzv. left behind) venovala osobitná pozornosť a aby sa na účely uľahčenia zlučovania rodín zrevidovala smernica Rady 2003/86/ES;
16. vyzýva Komisiu a EÚ, aby vo svojej migračnej politike a najmä pri realizácii svojej európskej migračnej agendy plne dodržiavali zásadu súdržnosti politík v záujme rozvoja a aby v tejto súvislosti zohľadnili väzbu medzi vnútornými a vonkajšími politikami, a teda vzťah medzi politikami rozvoja a politikami v oblasti migrácie na jednej strane a politikami sociálnej ochrany a zamestnanosti v členských štátoch na strane druhej; zdôrazňuje preto, že je potrebné systematickejšie začleňovať do migračných politík rozmer rozvoja; pripomína, že niektoré politiky EÚ, ako aj obmedzené úsilie o boj proti nelegálnym tokom kapitálu z rozvojových krajín nepriamo prispievajú k nestabilite a migračným tokom; požaduje preto, aby Komisia predložila akčný plán v oblasti súdržnosti politík; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť súdržnosť politík a koordináciu medzi vonkajšou činnosťou EÚ a politikami v oblasti bezpečnosti, obrany, obchodu, humanitárnej pomoci, migrácie a rozvojovej spolupráce; domnieva sa, že Európa musí prevziať plnú zodpovednosť v súvislosti s konfliktmi výraznejšou angažovanosťou pri udržiavaní mieru a trvalým riešením pre utečencov (presídlenie, miestna integrácia, mobilita a návrat, ak je to možné); vyzýva Komisiu a členské štáty, aby lepšie integrovali vnútorné a vonkajšie politiky zahŕňajúce migráciu s cieľom uľahčiť mobilitu ľudí, a tak prispieť k ich prosperite a prosperite ich rodín;
17. vyjadruje znepokojenie nad zvyšujúcim sa počtom klimatických utečencov v dôsledku sucha, hladu a zhoršujúcich sa zdravotných a životných podmienok; domnieva sa, že obyvateľstvo najmenej rozvinutých krajín je z hľadiska dôsledkov zmeny klímy zraniteľnejšie, čo môže mať vplyv na prehlbujúcu sa nerovnosť a sociálnu nestabilitu;
18. vyzýva Komisiu, aby skoordinovala svoje rozvojové politiky a hospodárske politiky s cieľom skoncovat' s vykorisťovaním ľudských a prírodných zdrojov v tretích krajinách, ktoré narúša účel akejkoľvek rozvojovej pomoci; žiada preto EÚ a jej členské štáty, aby prísne regulovali aktivity nadnárodných spoločností európskeho pôvodu pôsobiacich v tretích krajinách;
19. dôrazne podporuje účinné a komplexné šírenie a vykonávanie hlavných zásad OSN týkajúcich sa podnikania a ľudských práv v EÚ aj za jej hranicami a zdôrazňuje potrebu prijať všetky nutné politické a legislatívne opatrenia na riešenie nedostatkov v účinnom vykonávaní hlavných zásad OSN, a to aj pokiaľ ide o prístup k spravodlivosti; pripomína, že zámerom hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv nie je vytvoriť nové medzinárodné právne záväzky, ale zaviesť spoločný celosvetový štandard prevencie a riešenia negatívneho vplyvu podnikania na ľudské práva;
20. zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa politiky prístupu k základným liekom stali súčasťou súdržnosti politík v záujme rozvoja; konštatuje, že otázkam obchodu a regulácie

duševného vlastníctva by sa mala venovať osobitná pozornosť, a to pre ich význam pre efektívne poskytovanie liekov v rozvojovom svete;

21. je sklamaný tým, že okrem iného z dôvodu pridelenia verejných zákaziek a dlhovej služby sa 61 % oficiálnej rozvojovej pomoci vracia do krajín, ktoré rozvojovú pomoc poskytujú; vyzýva preto na zvýšenie objemu reálnej pomoci, ktorá pozitívne reaguje na potreby obyvateľstva;
22. vyzýva Komisiu, aby preskúmala systémy úradu EuropeAid, pokiaľ ide o hodnotenie a monitorovanie zamerané na výsledky, ktoré majú zásadný význam pre plánovanie, navrhovanie a vykonávanie politík a pomoci EÚ a pre podporovanie transparentnosti a demokratickej zodpovednosti; pripomína, že posilňovanie a rozvoj udržateľnej štrukturálnej zmeny by malo byť stredobodom našich politík;
23. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v niektorých členských štátoch (napríklad v Taliansku) došlo pri správe niektorých azylových centier k sérii závažných podvodov a administratívnych pochybení, často páchaných za účasti organizovaného zločinu, čo viedlo k zneužitiu európskych prostriedkov a k ďalšiemu zhoršeniu životných podmienok a ochrany ľudských práv migrantov;

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	10.11.2015
Výsledok záverečného hlasovania	+: 21 -: 1 0: 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Doru-Claudian Frunzulică, Nathan Gill, Charles Goerens, Enrique Guerrero Salom, Heidi Hautala, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Linda McAvan, Norbert Neuser, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Pedro Silva Pereira, Davor Ivo Stier, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Rainer Wieland, Anna Záborská
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Marina Albiol Guzmán, Louis-Joseph Manscour, Joachim Zeller